

Девета Международна олимпиада по лингвистика
Питсбърг (Съединени американски щати), 24–31 юли 2011 г.

Задача за отборното състезание

Дадените по-долу десет реда са неправилни примери на санскритска поезия. Първоначално са били написани вярно, но после са били изтрити пет макрона, били са добавени четири макрона, три букви са били променени и две думи са били изтрити, така че само един ред е останал непроменен. Нито една сричка не е била добавена или загубена (освен в изтритите думи).

Например изречение 9 по-рано е имало вида *syād indravājrā yadi tau jagau gaḥ*. Можем да възстановим изтрития макрон над *a* в *syād* по метрични съображения, но за да се махне макронът, добавен над второто *a* в *indravājrā*, трябва да се знае думата (или да се направи сравнение с ред 10). За щастие поетите са писали така, че можем да поправим всички промени освен последната, без изобщо да знаем санскрит.

Знакът „^h“, т. нар. макрон, бележи дълга гласна; *b^h*, *d^h*, *g^h*, *ḥ*, *j*, *ñ*, *ṇ*, *ś*, *t^h* и *y* са съгласни звукове. Има още едно правописно правило, свързано с размера, което ще трябва да установите.

Преводите отговарят на редовете, както са били, след като са били изтрити двете думи и сменени двете букви, но преди добавянето и триенето на макрони.

1. *b^hujanga-prayātam* „Движението на змията“ се състои от четири *ga*.
caturb^hir gakaraiḥ
2. *gurunid^hanamānulaḡ^hur* Ако *guru* е в края на 14 *laḡ^hu*, казват, че е „времето на растящата луна“.
iha śāśikalā
3. *jarau jarau tato jagau* *ja*-и-*ra*, *ja*-и-*ra* и после *ja*-и-*ga* се нарича „ветрило от пет якски опашки“.
ca pañcacāmaram vadet
4. *mab^halagā gajagatiḥ* „Слонската походка“ е *ma b^ha la ga*.
5. *mo go go go vidyunmālā* *ma* и *ga* и *ga* и *ga* е „венец от мълнии“.
6. *nanagi mad^humati* Където има *na na ga*, има „пълната с мед“.
7. *pramaṇikā* _____ „Размерчето“ е _____.
8. *pramāṇikā padadvayam* Два реда от „размерчето“ наричат „ветрило от пет якски опашки“.
vadanti pañcacāmaram
9. *syād indravājrā yadi* Ако пък има двойка *ta*, *ja*-и-*ga* и *ga*, това е „светкавицата на Индра“.
tau jagau gaḥ
10. *ūpendravājrā prat^hame* „Светкавицата на Упендра“ е такава (светкавица на Индра), в която най-напред има *laḡ^hu*.
laḡ^hau sā

(a) Какво е допълнителното правописно правило?

(b) Възстановете двете изтрити думи, върнете трите сменени букви, махнете четирите добавени макрона и възстановете петте изтрити макрона.

(c) От санскритската мнемонична дума *yamatarajab^hanasalagam* са махнати макроните. Кои срички са били *guru*?

⚠ Мнемоника е дума или изречение, помагащо да се запомни нещо (*Как е леко и бързо изчислено ... → 3, 14159 ≈ π*). Индра и по-малкият му брат Упендра са индуистки богове.

—Адам Хестърбърг

Раздава се на нулевата минута

По някое време ще получите като упътвания следните съображения: значението на *guru*, изискванията на стихосложението и (в 3 упътвания) употребата на *yamatarajab^hanasalagam*.

Отговори от 30-ата минута

Отбор: _____

(a) Какво е допълнителното правописно правило?

_____.

(b) • Изтрити думи: _____, _____.

• Сменени букви:

1.

2.

3.

• Думи с добавени макрони:

1. Второто *a* в думата *indravājṛā* в ред 9.

2.

3.

4.

• Думи с изтрити макрони:

1. Буквата *a* в думата *syad* в ред 9.

2.

3.

4.

5.

(c) Кои срички в *yamatarajab^hanasalagam* са били *guru*?

(+) Съображения по задачата (пишете на гърба на листа, ако трябва):

Раздава се на 30-ата минута

Струва си да сравните редове 3 и 8, както и редове 9 и 10. (Това е само упътване, а не такова съображение, за каквото се пишат точки.)

Една сричка е *guru*, ако и само ако съдържа дълга гласна или дифтонг или завършва със съгласна. Разделянето на срички не зависи от границите между думите. Последователност от вида VCV се разделя като V-CV, а от вида VCCV — като VC-CV.

Буквата *a* в сричка 12 в ред 2 е придобило макрон.

Отговори от 60-ата минута

Отбор: _____

(a) Какво е допълнителното правописно правило?

_____.

(b) • Изтрити думи: _____, _____.

• Сменени букви:

- 1.
- 2.
- 3.

• Думи с добавени макрони:

1. Второто *a* в думата *indravājrā* в ред 9.
2. Буквата *a* в сричка 12 в ред 2.
- 3.
- 4.

• Думи с изтрити макрони:

1. Буквата *a* в думата *syad* в ред 9.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

(c) Кои срички в *yamatarajab^hanasalagam* са били *guru*?

(+) Съображения по задачата (пишете на гърба на листа, ако трябва):

Една сричка е *guru*, ако и само ако съдържа дълга гласна или дифтонг или завършва със съгласна. Разделянето на срички не зависи от границите между думите. Последователност от вида VCV се разделя като V-CV, а от вида VCCV — като VC-CV.

Раздава се на 60-ата минута

Струва си всеки член на отбора да прочете всяка част на задачата и всички упътвания, защото не се знае кое къде може да се окаже полезно. (Това е само упътване, а не такова съображение, за каквото се пишат точки.)

Всеки ред описва размера, в който е написан.

Последното *g* в ред 1 е погрешно.

Отговори от 90-ата минута

Отбор: _____

(a) Какво е допълнителното правописно правило?

_____.

(b) • Изтрити думи: _____, _____.

• Сменени букви:

1. Последното *g* в ред 1 първоначално е било _____.

2.

3.

• Думи с добавени макрони:

1. Второто *a* в думата *indravājrā* в ред 9.

2. Буквата *a* в сричка 12 в ред 2.

3.

4.

• Думи с изтрити макрони:

1. Буквата *a* в думата *syad* в ред 9.

2.

3.

4.

5.

(c) Кои срички в *yamatarajab^hanasalagam* са били *guru*?

(+) Съображения по задачата (пишете на гърба на листа, ако трябва):

Една сричка е *guru*, ако и само ако съдържа дълга гласна или дифтонг или завършва със съгласна. Разделянето на срички не зависи от границите между думите. Последователност от вида VCV се разделя като V-CV, а от вида VCCV — като VC-CV.

Всеки ред описва размера, в който е написан.

Раздава се на 90-ата минута

Ако някой преписвач е знаел санскрит, но не е познавал мнемоничната система, той по-скоро би написал, да речем, *ra* вместо *ta*, отколкото да сбърка в обикновена санскритска дума. (Това е само упътване, а не такова съображение, за каквото се пишат точки.)

Всеки размер може да се опише като *единствена* последователност от съгласни от *yamata-rajab^hanasalaga(m)*.

Буквата *a* в сричка 2 в ред 7 си е загубило макрона.

Отговори от 120-ата минута

Отбор: _____

(a) Какво е допълнителното правописно правило?

_____.

(b) • Изтрити думи: _____, _____.

• Сменени букви:

1. Последното *g* в ред 1 първоначално е било _____.
- 2.
- 3.

• Думи с добавени макрони:

1. Второто *a* в думата *indravājrā* в ред 9.
2. Буквата *a* в сричка 12 в ред 2.
- 3.
- 4.

• Думи с изтрити макрони:

1. Буквата *a* в думата *syad* в ред 9.
2. Буквата *a* в сричка 2 в ред 7.
- 3.
- 4.
- 5.

(c) Кои срички в *yamatarajab^hanasalagam* са били *guru*?

(+) Съображения по задачата (пишете на гърба на листа, ако трябва):

Една сричка е *guru*, ако и само ако съдържа дълга гласна или дифтонг или завършва със съгласна. Разделянето на срички не зависи от границите между думите. Последователност от вида VCV се разделя като V-CV, а от вида VCCV — като VC-CV.

Всеки ред описва размера, в който е написан.

Всеки размер може да се опише като *единствена* последователност от съгласни от *yamata-rajab^hanasalaga(m)*.

Раздава се на 120-ата минута

Това, че 1 е четири от нещо си, е полезно сведение даже и ако не знаете за четири какво става дума. (Това е само упътване, а не такова съображение, за каквото се пишат точки.)

Сричките *la* и *ga* значат *lag^hu* и *guru*. Всяка от останалите срички в *yamatarajab^hanasalaga(m)* представлява *уникална* последователност от *три* срички *lag^hu* или *guru*.

Допълнителното правописно правило е, че *e* и *o* са дълги гласни, макар че се пишат без макрони. (Всъщност те са били дифтонги *ai* и *au*, а сегашните дифтонги някога са били *āi* и *āu*.)

Отговори от 150-ата минута

Отбор: _____

(a) Какво е допълнителното правописно правило?

— Гласните *e* и *o* са дълги, макар че се пишат без макрони.

(b) • Изтрити думи: _____, _____.

• Сменени букви:

1. Последното *g* в ред 1 първоначално е било _____.

2.

3.

• Думи с добавени макрони:

1. Второто *a* в думата *indravājrā* в ред 9.

2. Буквата *a* в сричка 12 в ред 2.

3.

4.

• Думи с изтрити макрони:

1. Буквата *a* в думата *syad* в ред 9.

2. Буквата *a* в сричка 2 в ред 7.

3.

4.

5.

(c) Кои срички в *yamatarajab^hanasalagam* са били *guru*?

(+) Съображения по задачата (пишете на гърба на листа, ако трябва):

Една сричка е *guru*, ако и само ако съдържа дълга гласна или дифтонг или завършва със съгласна. Разделянето на срички не зависи от границите между думите. Последователност от вида VCV се разделя като V-CV, а от вида VCCV — като VC-CV.

Всеки ред описва размера, в който е написан.

Всеки размер може да се опише като *единствена* последователност от съгласни от *yamatarajab^hanasalaga(m)*.

Сричките *la* и *ga* значат *lag^hu* и *guru*. Всяка от останалите срички в *yamatarajab^hanasalaga(m)* представлява *уникална* последователност от *три* срички *lag^hu* или *guru*.

Раздава се на 150-ата минута

Имената на някои размери са в интересно съответствие със самите размери. Например лунният цикъл се състои от 14 дни, през които новата луна дебелее, и свършва с пълнолуние. (Това е само упътване, а не такова съображение, за каквото се пишат точки, освен ако успеете да познаете някой размер само по името му.)

Всяка от първите 8 срички на *yamatarajab^hanasalagam* означава последователността от срички *lag^hu* и *guru* в нея самата и следващите две срички, след като се възстановят макроните.

Една от изтритите думи е *jarau*.

Отговори от 180-ата минута

Отбор: _____

(а) Какво е допълнителното правописно правило?

— Гласните *e* и *o* са дълги, макар че се пишат без макрони.

(b) • Изтрити думи: *jarau*, _____.

• Сменени букви:

1. Последното *g* в ред 1 първоначално е било _____.
- 2.
- 3.

• Думи с добавени макрони:

1. Второто *a* в думата *indravājrā* в ред 9.
2. Буквата *a* в сричка 12 в ред 2.
- 3.
- 4.

• Думи с изтрити макрони:

1. Буквата *a* в думата *syad* в ред 9.
2. Буквата *a* в сричка 2 в ред 7.
- 3.
- 4.
- 5.

(c) Кои срички в *yamatarajab^hanasalagam* са били *guru*?

(+) Съображения по задачата (пишете на гърба на листа, ако трябва):

Една сричка е *guru*, ако и само ако съдържа дълга гласна или дифтонг или завършва със съгласна. Разделянето на срички не зависи от границите между думите. Последователност от вида VCV се разделя като V-CV, а от вида VCCV — като VC-CV.

Всеки ред описва размера, в който е написан.

Всеки размер може да се опише като *единствена* последователност от съгласни от *yamatarajab^hanasalaga(m)*.

Сричките *la* и *ga* значат *lag^hu* и *guru*. Всяка от останалите срички в *yamatarajab^hanasalaga(m)* представлява *уникална* последователност от *три* срички *lag^hu* или *guru*.

Всяка от първите 8 срички на *yamatarajab^hanasalagam* означава последователността от срички *lag^hu* и *guru* в нея самата и следващите две срички (след като се възстановят макроните).